

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.I.20.372/2017/7.

A tanács tagjai: . Harter Mária a tanács elnöke

. Varga Edit előadó bíró

. Mocsár Attila bíró

A felperesek: I.rendű felperes neve

(I. rendű felperes címe)

II.rendű felperes neve

(II. rendű felperes címe)

III.rendű felperes neve

(III. rendű felperes címe)

IV.rendű felperes neve

(IV. rendű felperes címe)

A felperesek képviselője:

. Kocsis Rita az I. rendű felperes képviselőjében

(9700 Szombathely, Hámor utca 8.)

Az alperes: alperes neve

(alperes címe)

Az alperes képviselője:

. Bertók Gábor ügyvéd

(1132 Budapest, Kresz Géza 18 fszt. 6.)

A per tárgya: végrehajtás megszüntetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

az I. rendű felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Törvényszék

6.Pf.20.750/2016/9-II.

Az elsőfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Járásbíróság

17.P.20.397/2014/15.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az I. rendű felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 501.100 (ötszázegyezer-egyszáz) forint felülvizsgálati

eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az I-IV. rendű felperes adóstársak 2005. május 12-én az alperes hitelezővel 4,1 millió forint finanszírozási igényre CHF-ben nyilvántartott, közjegyzői okiratba foglalt hitelszerződést kötöttek, melynek alapján a felperesek a kölcsönösszeget forintban kapták kézhez. Az alperes 2011. október 5-én fizetési késedelem miatt felmondott, nyilvántartása szerint ekkor a felperesek tartozása 19.973,99 CHF volt. Az alperes kérelmére kibocsátott végrehajtási záradék alapján a felperesekkel szemben bírósági végrehajtás indult.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] Az I-IV. rendű felperesek keresetükben a végrehajtási eljárások megszüntetését kérték, mert álláspontjuk szerint az alperessel kötött kölcsönszerződés a régi Hpt. 213.§ (1) bekezdés c) pontja értelmében az árfolyamrészről eredő többlet költségek kiterhelése miatt semmis, ezért a végrehajtás alapjául szolgáló követelés érvényesen nem jött létre.
- [3] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az első- és a másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság a keresetnek helyt adó ítélete indokolásában a Kúria 2/2014. polgári jogegységi határozatára utalt, amely szerint a különmű árfolyamok alkalmazása tisztességtelen, mert az abból adódó többletköltségekkel szemben nem áll a fogyasztó részére közvetlenül nyújtott szolgáltatás, ugyanakkor a kikötés a 93/13 EKG irányelvben foglalt világosság és egyértelműség követelményének sem felel meg. Az így felmerülő költségek mindezek miatt indokolatlanok, ezért mindaddig, amíg a szerződés rendelkezése helyébe kógens törvényi rendelkezés nem lép, a polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rég. Ptk.) 231.§ (2) bekezdés értelmében az MNB hivatalos deviza árfolyama válik a szerződés részévé. A kifejtettek miatt, a felperesekre terhelt többletköltségek a régi Hpt. 213.§ (1) bekezdés c) pontjába ütköznek, ezért az elsőfokú bíróság a felperesek ellen indult végrehajtási eljárásokat a Pp. 369.§ a) pontja értelmében megszüntette.
- [5] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság a 2014. évi XXXVIII. törvény (DH 1. törvény) 16.§-ában foglaltaknak megfelelően felfüggesztette a fellebbezési eljárást, majd az adósok által nem kifogásolt elszámolásra figyelemmel eljárását folytatta. Végzésével a III. rendű felperes vonatkozásában a pert - ítélte

dologra hivatkozással - megszüntette és az elsőfokú bíróság ítéletének a III. rendű felperesre vonatkozó rendelkezéseit hatályon kívül helyezte.

- [6] A másodfokú bíróság megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét és az I-II. rendű, valamint a IV. rendű felperesek keresetét elutasította. Döntését azzal indokolta, hogy az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a 2/2014. PJE-ban foglaltakat, az ott kifejtettek értelmében ugyanis a kétnemű árfolyam alkalmazása tisztességtelen, az MNB hivatalos deviza árfolyama szerint korrigált szerződési rendelkezésekből azonban költség nem keletkezik. A kifejtettek miatt a költség feltüntetésének elmaradása nem teszi a szerződést jogszabályba ütközően semmissé, ezért a régi Hpt. 213.§ (1) bekezdés c) pontja szerinti érvénytelenség megállapításának nem volt helye. Rámutatott: a jogvita eldöntésére alkalmazni kellett az elsőfokú ítélet meghozatala után hatályba lépett DH 1 törvénynek az árfolyamrés kérdését rendező 3.§ (1)-(2) bekezdéseit, melyek szerint az árfolyamrésből származó különbözetet túlfizetésként a fogyasztó javára el kell számolni. Az adott esetben az elszámolás megtörtént, azt a felperesek nem kifogásolták, ezért az a 2014. évi XL törvény (DH 2 törvény) 18.§ (5) bekezdése értelmében a továbbiakban nem vitatható. Mindezek miatt sem a végrehajtás megszüntetésének, sem korlátozásának nincs helye, ami az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a keresetnek az I-II., valamint IV. rendű felperesek vonatkozásában történő elutasítását indokolta.

A felülvizsgálati kérelem és az ellenkérelem

- [7] A jogerős ítélettel szemben felülvizsgálattal élő I. rendű felperes annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, mert álláspontja szerint a másodfokú bíróság azzal, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének meghozatalát követően hatályba lépett DH 1 törvényt alkalmazta, megsértette a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (Jat.) 2.§ (2) bekezdését, valamint a 15.§ (1) és (2) bekezdéseit. Hangsúlyozta: jogszabály a hatálybalépését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget, kötelezettséget nem tehet terhesebbé és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé. Mindezek miatt álláspontja szerint kizárt az utóbb hatályba lépett jogszabály rendelkezéseinek alkalmazása, különös tekintettel arra, hogy ezáltal a felperesekre nézve hátrányosabb ítéleti döntés keletkezett. Helyes felfogás szerint valamely jogszabályi rendelkezést a hatályba lépését követően keletkezett tényekre és jogviszonyokra, valamint megkezdett eljárási cselekményekre lehet alkalmazni.
- [8] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult. Kifejtette: a 2/2014.PJE a különmemű árfolyamok alkalmazása jogkövetkezményeként nem a szerződés teljes

érvénytelenségét, hanem az MNB hivatalos deviza árfolyamának a a szerződésbe történő beépülését mondta ki, a követelés tehát fennáll és legfeljebb a végrehajtás korlátozása kérhető. Rámutatott: a tisztességtelenül felszámított összeg elszámolását a DH 1 és a DH 2 törvények rendezték, rendelkezéseiket valamennyi jogerősen le nem zárult ügyben alkalmazni kell, ezért a másodfokú bíróság a törvényi előírásoknak megfelelően járt el. Az említett devizahiteles törvények a Jat. rendelkezéseivel sem ellentétesek, ugyanis nem vonnak el jogot és nem nyilvánítanak valamely magatartást jogellenessé, ellenkezőleg: az adósok érdekében írják elő számukra kedvezőbb számítás alkalmazását. Megjegyezte, hogy a felpereseknek az alperesnél további 125.000.000 forint összegű tartozása áll fenn.

A Kúria döntése és jogi indokai

[9] Az I. rendű felperes felülvizsgálati kérelme nem alapos.

[10] Az I. rendű felperes a DH 1 törvény álláspontja szerint tilalmazott, visszamenőleges hatályú alkalmazását kifogásolta, különös tekintettel arra, hogy emiatt az elsőfokú bíróság keresetnek helyt adó döntésével szemben számára hátrányosan változott meg az ítéleti döntés.

A Kúria a felülvizsgálati kérelem érvelése kapcsán azonban rámutat: az adott esetben nem történt a Jat. rendelkezéseit sértő jogalkotás, ennek következtében visszamenőleges jogalkalmazás sem. A DH 1 törvény – miként az a miniszteri indokolásából is kitűnik – a Kúria 2/2014. polgári jogegységi határozatában foglaltakat törvényi szintre emelve, kifejezetten a deviza alapú kölcsönszerződésekben alkalmazott kettős árfolyamból, valamint az egyoldalú szerződésmódosításból, mint tisztességtelen kikötésekből a fogyasztóra háruló sérelmek orvoslását célozta, 1.§-ában a perbeli szerződésre is kiterjedően meghatározva azt a 2004. május 1. és 2014. október 15. közötti időintervallumot, amely időszakban kötött szerződésekre a hatálya kiterjed. Nem került sor valamely kötelezettség visszamenőleges megállapítására vagy hátrányosabbá tételére, sem valamely magatartás jogellenessé nyilvánítására, ellenkezőleg: a törvény kifejezetten a fogyasztók érdekében, a deviza alapú hitelezés tömeges jelenségére reagálva, a régi Ptk-ban is megfogalmazott *clausula rebus sic stantibus* elvének megfelelően [rPtk. 226.§ (2) bekezdés] módosította a hatálya alá tartozó szerződéseket. A törvény rendelkezéseit a perbeli szerződésre alkalmazni kellett, ezt maguk a felperesek is tudomásul vették, amikor a DH 2 alapján lefolytatott elszámolást elfogadták, ellene kifogással nem éltek.

[11] Hangsúlyozza a Kúria, hogy az elsőfokú bíróság keresetnek helyt adó döntésétől az I. rendű felperesre sérelmes eltérés nem a devizahiteles törvények hatályba lépésére vezethető vissza, hanem az elsőfokú bíróság téves jogalkalmazására.

Miként arra a másodfokú bíróság helytállóan rámutatott: az elsőfokú bíróság által felhívott 2/2014. PJE értelmében a kettős árfolyam tisztességtelenségének jogkövetkezménye nem a régi Hpt. 213.§ (1) bekezdés c) pontja szerinti érvénytelenség, hanem az, hogy a tisztességtelen kikötés helyett - a kógens törvényi szabályozás megalkotásáig - az MNB hivatalos deviza árfolyama válik a szerződés részévé. A Kúria a jogegységi határozata ilyen módon vetítette előre a másodfokú határozat idején már hatályba lépett DH 1 és DH 2 törvények megalkotását, melyek a kettős árfolyam alkalmazása miatt a fogyasztóra háruló többletköltségek elszámolását kötelező erővel rendezték. Helyesen utalt rá a másodfokú bíróság, hogy a kettős árfolyam alkalmazása az, ami tisztességtelen, ezért válik a szerződés részévé az MNB deviza árfolyama, amely miatt többletköltség a fogyasztó terhére nem keletkezik, ilyen módon a régi Hpt. 213.§ (1) bekezdése c) pontja alkalmazásának sem volt helye.

- [12] A kifejtettek értelmében a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [13] Az I. rendű felperes felülvizsgálati kérelme nem volt eredményes, ezért a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 270.§ (1) bekezdésén keresztül érvényesülő Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes jogi képviselőjével a felülvizsgálati eljárásban felmerült, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22) IM rendelet 3.§ (2), (5) és (6) bekezdéseiben foglaltak szerint, a 4/A.§ értelmében az általános forgalmi adóra is figyelemmel, a kifejtett tevékenységgel arányosan meghatározott ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költséget, mivel annak viselése alól a Pp. 86.§ (3) bekezdése értelmében a költségmentesség sem mentesít. Az I. rendű felperes költségmentessége folytán le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39.§ (1) bekezdése, valamint az 50.§ (1) bekezdése szerint megállapított felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26) IM rendelet 13.§ (1) bekezdése, valamint a 14.§-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2018. február 28

Dr. Harter Mária s.k. a tanács elnöke, dr. Varga Edit s.k. előadó bíró, dr. Mocsár Attila Zsolt s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

BB

bíróági ügyintéző

